

The World Café stelt voor...

Een handig naslagwerk om gesprekken te doen slagen...

This Dutch translation was kindly realized with the assistance of the Belgian Federal Police, Documentation Center and Directorate of the Relations with the Local Police; edited by Ria Baeck. Oorspronkelijke tekst vind je op [The World Café website](#) .

Café Richtlijnen

Een inspirerend Cafégesprek leiden, is helemaal niet moeilijk - je verbeeldingskracht is de enige limiet! De Caféformule is flexibel en kan zich aanpassen aan veel verschillende situaties. Als deze richtlijnen *samen* worden toegepast, bevorder je een opbouwende dialoog, actief engagement en constructieve mogelijkheden tot actie.

Maak je doel helder

Besteed van meet af aan aandacht aan de reden waarom je mensen samenbrengt. Wanneer je de doelstelling van je samenkomst kent, kan je gemakkelijker bepalen welke deelnemers aanwezig moeten zijn en welke parameters belangrijk zijn om jouw doel te bereiken.

Creëer een gastvrije plek

Cafégastheren over de hele wereld benadrukken de invloed en het belang van het creëren van een gastvrije plek, een plek die veilig en uitnodigend aanvoelt. Wanneer mensen zich op hun gemak voelen en zichzelf kunnen zijn, zijn ze creatief in denken, spreken en luisteren. Besteed in het bijzonder aandacht aan de manier waarop jouw **uitnodiging** en jouw **fysieke inrichting van die plek** bijdragen tot een uitnodigende **sfeer**.

Verken vragen die van belang zijn

Het vinden van en vorm geven aan *vragen die van belang zijn* voor de mensen die aan jouw Café deelnemen, is een domein waarin reflectie en aandacht diepzinnige resultaten kunnen opleveren. Jouw Café kan misschien één enkele vraag verkennen ofwel meerdere vragen met het oog op een logische ontwikkeling van de verkenning doorheen de verschillende gespreksrondes. Heel vaak gaan Cafégesprekken net zoveel over het ontdekken en bestuderen van krachtige vragen als over het vinden van doeltreffende oplossingen.

Iedereen aanmoedigen om een bijdrage te leveren

Als leiders zijn we ons steeds meer bewust van het belang van participatie. Toch willen de meeste mensen niet alleen deelnemen, maar ze willen actief bijdragen en een verschil maken. Het is belangrijk om alle deelnemers aan te moedigen om hun ideeën en perspectieven te delen, terwijl iedereen ook de kans moet krijgen om deel te nemen door gewoon te luisteren.

Breng verschillende standpunten met elkaar in verband

De mogelijkheid om te wisselen van tafel, nieuwe mensen te ontmoeten, actief je ideeën bij te dragen en de essentie van jouw ontdekkingen te linken aan steeds groter wordende reflectiecirkels is één van de typische kenmerken van het Café. Doordat deelnemers kernideeën en thema's meenemen naar nieuwe tafels, wisselen ze perspectieven daardoor de kans verhogend om tot verrassende, nieuwe inzichten te komen.

Luister naar nieuwe inzichten en deel ontdekkingen

Door aandachtig te luisteren en aandacht te besteden aan thema's, patronen en inzichten, beginnen we een verband aan te voelen met het grotere geheel. Na verschillende gespreksrondes is het nuttig om een **gesprek** te hebben **met de hele groep**. Dit biedt de gelegenheid om de algemene thema's of vragen die nu aan de orde zijn, met elkaar te verbinden.

Cafégesprekken in het kort

- ◆ Plaats **vier of vijf personen aan kleine tafels in caféstijl** of in gespreksgroepen.
- ◆ Organiseer (meestal drie) **op één volgende gespreksrondes** die elk 20 à 30 minuten duren.
- ◆ **Vragen of kwesties die echt van belang zijn** voor je leven, werk of omgeving, komen aan bod terwijl andere kleine groepen dezelfde vragen bestuderen aan de naburige tafels.
- ◆ Moedig zowel de gastheer als de leden van elke tafel aan om **de belangrijkste ideeën neer te schrijven, neer te krabbelen of met tekeningen weer te geven** op hun tafelkleed of om ze te noteren op grote fiches in het midden van de tafel.
- ◆ Vraag aan één persoon om na de eerste gespreksronde aan de tafel te blijven zitten als 'gastheer/host' **terwijl de anderen de rol spelen van reizigers of 'ambassadeurs van de betekenis'**. De reizigers nemen de belangrijkste ideeën, thema's en vragen mee naar hun nieuwe gesprekken.
- ◆ Vraag de gastheer om de nieuwe gasten te verwelkomen en om de belangrijkste ideeën, thema's en vragen van het eerste gesprek te delen. Moedig de gasten aan om de **ideeën** van hun vorige tafelgesprekken met elkaar **te verbinden** en om aandachtig te luisteren en voort te bouwen op de bijdragen van de andere deelnemers.
- ◆ Door de deelnemers de gelegenheid te bieden om aan verschillende gespreksrondes deel te nemen, **worden ideeën, vragen en thema's met elkaar in verband gebracht en verbonden**. Op het einde van de tweede gespreksronde zullen alle tafels of gespreksgroepen een *kruisbestuiving* hebben ondergaan van de inzichten van de vorige gesprekken.
- ◆ In de derde gespreksronde kunnen de deelnemers terugkeren naar hun initiële tafel om **hun ontdekkingen samen te voegen**. Ze kunnen ook opnieuw aan een andere tafel gaan zitten, waarbij ze dezelfde of een nieuwe gastheer aan de vorige tafel achterlaten. Voor de derde gespreksronde wordt soms een nieuwe vraag gesteld om **het onderzoek te verdiepen**.
- ◆ Plan na verschillende gespreksrondes een periode waarin de deelnemers ontdekkingen en inzichten met elkaar kunnen delen tijdens een **gesprek met de hele groep**. Het is in deze gesprekken dat patronen kunnen worden geïdentificeerd, de collectieve kennis toeneemt en mogelijkheden voor actie naar boven komen.

Zodra je weet wat je wil bereiken en over hoeveel tijd je beschikt, kun je het geschikte aantal gespreksrondes en de duur ervan bepalen, net zoals de meest doeltreffende vragen en de interessantste manier om ideeën te verbinden en kruisbestuiving te bevorderen.

Speel, experimenteer en improviseer!

Café-etiquette

Concentreer je op wat van belang is.

Lever een bijdrage door jouw ideeën mee te delen.

Spreek met je hart en je verstand.

Luister om te begrijpen.

Breng ideeën met elkaar **in verband**.

Luister om tot nieuwe inzichten en nog diepere vragen te komen.

Speel, Krabbel, Teken - schrijven op tafellakens wordt aangemoedigd!

Geniet!

Het belang van de Cafévragen

Het succes van een Cafégesprek hangt af van de vraag/vragen die je kiest of die de deelnemers ontdekken tijdens zo'n gesprek. Jouw Café verkent ofwel één enkele vraag ofwel worden meerdere vragen ontwikkeld met het oog op een logische op één volging doorheen de verschillende gespreksrondes.

Een krachtige vraag

- ◆ Is eenvoudig en duidelijk
- ◆ Zet aan tot nadenken
- ◆ Wekt energie op
- ◆ Focust onderzoek
- ◆ Daagt onbewuste veronderstellingen uit
- ◆ Creëert nieuwe mogelijkheden

Denk eraan dat ...

- ◆ Goed bedachte vragen *energie* genereren en onze *aandacht* vestigen op wat echt belangrijk is. Ervaren Café-
- ◆ gastheren adviseren om vragen met een open einde te stellen, dat zijn vragen waarop je niet met ja of nee kunt antwoorden.
- ◆ Goede vragen niet onmiddellijk moeten leiden tot actie of probleemoplossing. Ze moeten eerder aanzetten tot onderzoek en ontdekking dan tot verdediging en overwicht.
- ◆ Je weet dat je een goede vraag hebt bedacht wanneer ze nieuwe ideeën en mogelijkheden blijft oproepen.
- ◆ Test eventuele vragen uit bij sleutelpersonen, om na te gaan of ze belangstelling en energie zullen

5 Manieren om Collectieve Kennis Zichtbaar te Maken

Doe een beroep op een grafisch verslaggever

In sommige Cafés wordt de hele conversatie weergegeven door een grafische verslaggever met woorden en tekeningen op grote vellen papier op de muur om het patroon van de gesprekken te illustreren.

Tentoonstelling

Soms hangen mensen de papieren van de tafels op aan de muur zodat anderen de ideeën van de hele groep kunnen bezichtigen tijdens de pauze.

Hang je inzichten op

De deelnemers kunnen grote Post-Its® met telkens één belangrijk idee, aanbrengen op een bord, muur, enz. zodat iedereen de ideeën kan bekijken tijdens een pauze.

Groeppeer ideeën

Groeppeer inzichten van de Post-Its® zodat ideeën die met elkaar verband houden, zichtbaar worden en beschikbaar zijn om de volgende stappen van de groep te plannen.

Schrijf een verhaal

Sommige Cafés creëren een krant of verhalenboek om de resultaten van hun werk na de bijeenkomst te delen met een groter publiek. Een grafisch verslaggever kan een boek ontwerpen met tekeningen, samen met de tekst als documentatie.

Hoe een Café Ambiance creëren

Of je nu enkele tientallen of honderden mensen samenbrengt, het is essentieel om een omgeving te creëren die informeel is en intimiteit bevordert. Als je gasten arriveren zouden ze onmiddellijk moeten ervaren dat dit geen 'gewone' vergadering is.

- ◆ Kies, indien mogelijk, voor een ruimte met daglicht en vensters om een uitnodigende sfeer te creëren.
- ◆ Tover de ruimte om in een echt café, met kleine tafels waaraan vier of vijf personen kunnen plaatsnemen. Met minder dan vier personen aan een tafel is er misschien te weinig diversiteit in de perspectieven, met meer dan vijf personen aan een tafel wordt de persoonlijke interactie te beperkt.
- ◆ Plaats de Cafétafels op een willekeurige manier en zeker niet netjes op een rij. In een echt café geven de tafels enkele uren na opening altijd een ongedwongen en uitnodigende indruk.
- ◆ Gebruik kleurrijke tafelkleedjes en plaats een vaasje met bloemen op elke tafel. Als het kan, plaats dan ook een kaars op elke tafel. Vul de ruimte met planten en groen.
- ◆ Bedek elk tafelkleed met minstens twee grote bladen papier en plaats er telkens een beker of wijnglas bij, gevuld met kleurrijke markeerstiften. Pen en papier moedigt de deelnemers te krabbelen, te tekenen en ideeën te verbinden. Zo zullen de deelnemers ideeën op papier zetten zodra ze opduiken.
- ◆ Plaats één bijkomende tafel vooraan voor het materiaal van de gastheer en anderen die iets presenteren.
- ◆ Overweeg om kunst en posters op te hangen (bijvoorbeeld enkele flap-overs met citaten) en zet muziek op als de mensen aankomen en je hen verwelkomt.
- ◆ In de traditie van gastvrijheid voorzie drank en hapjes. Een Café is niet compleet zonder iets te eten en te drinken!

Gebruik je verbeeldingskracht!

Cafébenodigheden

- ◆ Kleine ronde tafels met een diameter tussen 90 en 105 cm zijn ideaal. Kleine kaart- of café tafels zijn ook goed.
- ◆ Voldoende stoelen voor alle deelnemers en begeleiders/sprekers
- ◆ Kleurrijke tafelkleedjes
- ◆ Flap-overpapier om de tafels te bedekken
- ◆ Kleurrijke markeerstiften *op basis van water* (opdat ze niet zouden uitlopen + beter voor milieu). Voor een goede leesbaarheid gebruik je best donkere kleuren zoals groen, zwart, blauw en paars. Voeg ook één of twee heldere kleuren (rood, lichtgroen, lichtblauw of oranje) toe, waarmee iets kan worden benadrukt.
- ◆ Een vaasje met (snij)bloemen en een beker of wijnglas met markeerstiften per tafel
- ◆ Een bijzettafel voor drank en versnaperingen
- ◆ Papieren aan de muur (ong. 2 m – 1,20m) of flap-overpapier om collectieve kennis zichtbaar te maken, en plakband om de bladen aan de muur te bevestigen.
- ◆ Ruimte aan een vlakke muur (min 4 m) of twee witte borden op wieltjes (elk ong. 1 m bij 2 m)
- ◆ Extra ruimte aan de muren (of vensters) om het collectieve werk en/of het werk dat aan de tafels werd verricht, op te hangen

Facultatief (afhankelijk van omvang en doel)

- ◆ Overheadprojector en scherm
- ◆ Geluidsapparatuur voor cassettes en/of cd's
- ◆ Achtergrondmuziek
- ◆ Draadloze miniatuurmicrofoontjes voor de Cafégastheren en draadloze micro's voor de groepsgesprekken
- ◆ Standaarden voor flap-overs
- ◆ Basisbenodigheden zoals een nietmachine, papierklemmen, elastiekjes, markeerstiften, afdekbands, pennen, punaises en potloden
- ◆ Grote gekleurde Post-its om ideeën op te hangen.

Wees creatief!

Ik ben de Cafégastheer, wat moet ik doen?

De Cafégastheer ziet erop toe dat de zes richtlijnen voor dialoog en engagement worden toegepast. Het is niet de specifieke vorm van deze richtlijnen maar wel de diepere betekenis ervan die telt. Gastheer zijn van een Café vergt oplettendheid, kunstzinnigheid en zorgvuldigheid. De Cafégastheer kan het verschil maken tussen een interessant gesprek en een reflectie die tot een doorbraak leidt.

- ◆ Werk samen met het planningsteam om de doelstelling van het Café te bepalen en te beslissen wie zal worden uitgenodigd.
- ◆ Kies een naam voor je Café dat de doelstelling ervan duidelijk weergeeft, bijvoorbeeld *Leiderschaps Café*, *Stilte Café*, *Strategie Café*, *OntdekkingsCafé*, enz.
- ◆ Help mee de uitnodiging te kaderen.
- ◆ Werk samen met anderen om een gezellige Cafésfeer te creëren.
- ◆ Verwelkom de deelnemers wanneer ze binnenkomen.
- ◆ Leg de bedoeling uit van de bijeenkomst.
- ◆ Kondig de vragen of thema's aan die tijdens de gespreksrondes aan bod zullen komen en zorg ervoor dat iedereen de vragen kan lezen op een scherm, op een flap-over of op kaartjes die op elke tafel worden gelegd.
- ◆ Leg de Caférichtlijnen en de Café-etiquette uit en projecteer ze of schrijf ze op een flap-over of op kaartjes op elke tafel.
- ◆ Leg uit hoe de logistiek van het Café werkt, met inbegrip van de rol van de tafelgastheer (de persoon die zich vrijwillig zal opgeven om aan het einde van de eerste gespreksronde aan de tafel te blijven zitten en nieuwkomers aan zijn tafel te verwelkomen).
- ◆ Ga van tafel tot tafel tijdens de gesprekken.
- ◆ Moedig iedereen aan om deel te nemen.
- ◆ Herinner de deelnemers eraan om belangrijke ideeën te noteren en ook te krabbelen en te tekenen.
- ◆ Laat de deelnemers vriendelijk weten wanneer het tijd is om aan een andere tafel te gaan zitten en een nieuwe gespreksronde te beginnen.
- ◆ Zorg ervoor dat de belangrijkste inzichten visueel worden weergegeven of, indien mogelijk, worden verzameld en opgehangen.
- ◆ Wees creatief om de zes Caférichtlijnen aan te passen om zo te voldoen aan de unieke behoeften van je situatie.

Ik ben een tafelgastheer, wat moet ik doen?

- ◆ Herinner de mensen aan jouw tafel om belangrijke verbanden, ideeën, ontdekkingen en diepere vragen te noteren wanneer ze opduiken.
- ◆ Blijf aan de tafel zitten wanneer de andere deelnemers aan een andere tafel gaan zitten en verwelkom de personen die aan jouw tafel komen zitten.
- ◆ Deel bondig de belangrijkste inzichten van het vorige gesprek mee zodat de anderen verbanden kunnen leggen en daarop kunnen voortbouwen aan de hand van ideeën uit hun vorige tafelgesprekken.

Houd contact!

Net zoals het Caféproces zelf, evolueert ook deze handleiding. We zouden graag op de hoogte blijven van jouw experimenten als gastheer van je eigen Cafésprekken en ook van jouw voorstellen om deze handleiding nog doeltreffender te maken. Zend je ideeën en feedback naar info@theworldcafe.com. Bezoek <http://www.theworldcafe.com> voor nog meer gedetailleerde achtergrondinformatie, waaronder Caféverhalen, bijkomende tips voor de gastheer, ondersteunende artikelen en links naar verwante Café- en dialooginitiatieven. De online gemeenschap vind je op <http://www.theworldcafecommunity.org/>.

Wat zijn Cafégesprekken?

Cafégesprekken zijn een gemakkelijk te gebruiken *methode* om een levende dialoog te creëren, op basis van samenwerking, ten dienste van het echte werk. Cafés in bedrijven kregen verschillende namen om specifieke doelstellingen te benadrukken: *Creatieve Cafés*, *Stilte Café*, *Strategie Cafés*, *Leiderschap Cafés*, *Marketing Cafés* en *Product Ontwikkelings Cafés*. De meeste Cafégesprekken zijn gebaseerd op de principes en het kader zoals ontwikkeld door *The World Café* (zie www.theworldcafe.com), een groeiende, globale beweging die *betekenislvolle gesprekken* ondersteunt binnen bedrijven, overheden en gemeenschappen over de hele wereld.

Cafégesprekken zijn ook een uitdagende *metafoor* die het mogelijk maakt om nieuwe manieren te zien om een verschil te maken in ons leven en werk. De kracht van zo'n gesprek is zo onzichtbaar en natuurlijk dat we er meestal niet bijilstaan. Denk bijvoorbeeld aan al het leren en de keuzemogelijkheden in acties die zich voordoen als mensen van het ene gesprek naar het andere gaan, zowel binnen de organisatie als erbuiten, met leveranciers, klanten en anderen in de grotere gemeenschap. Wat als we *al* deze gesprekken nu eens zouden beschouwen als één groot dynamisch Café, met elke job als een tafel in een groter netwerk van levende gesprekken, die het kernproces vormt voor het delen van onze kennis en het vormgeven van onze toekomst? Zodra we ons bewust worden van de kracht van gesprekken als een belangrijk bedrijfsproces, kunnen we het doeltreffender gebruiken en komt het ons allen ten goede.

Het Café is gebaseerd op de veronderstelling dat mensen reeds de wijsheid en creativiteit in zich hebben om zelfs de moeilijkste uitdagingen aan te gaan. In de gepaste context en met de juiste focus hebben we toegang tot deze diepere kennis over wat belangrijk is, en kunnen we ze ook aanwenden.

Wat is essentieel in verband met de Cafémethode? We hebben een reeks richtlijnen geschetst om een gesprek via dialoog en engagement te doen slagen. Wanneer je deze richtlijnen toepast in het plannen van je bijeenkomsten, zal je verrast zijn over de betere kwaliteit van de resultaten die het oplevert. Wanneer je gastheer bent van een Cafégesprek en je *al* deze richtlijnen *samen* toepast, zal je merken dat je in staat bent om een unieke Caféomgeving te creëren, waarin verrassende en nuttige resultaten tot stand kunnen komen.

